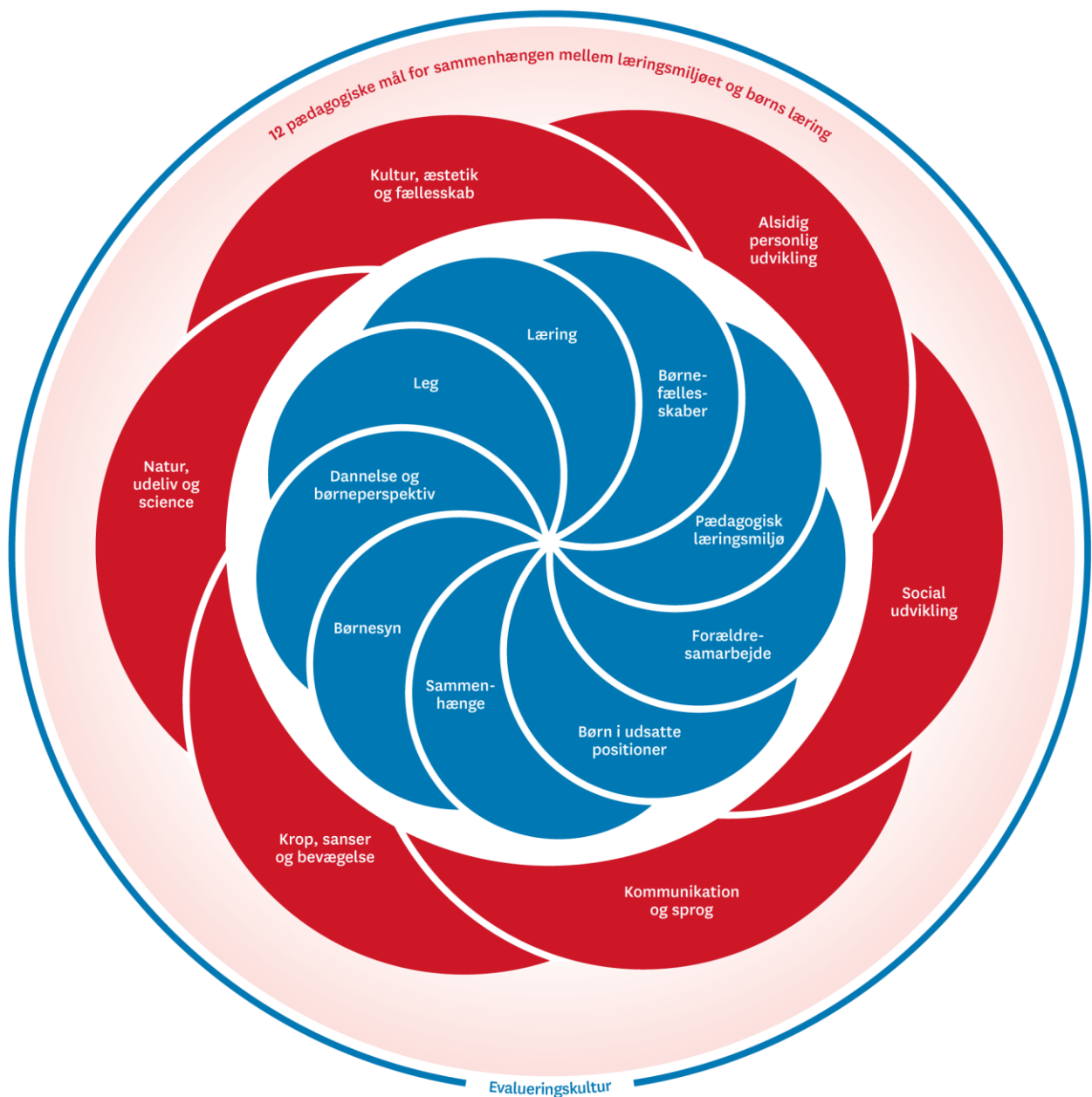

Pædagogisk læreplan for Alt i et –skolen, dagtilbud 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Hvem er vi?

Vi er en del af en landsbyordning, hvor der er vuggestue, børnehave, skole og SFO. Vi er beliggende i Klinkby, som er en lille by i Lemvig Kommune. Fra 1. august 2021 fusionerer vi med Christinelystskolen, som er kommunens største skole. Der vil fortsat være skole på begge matrikler, ligesom dagtilbuddet vil fortsætte i eget hus i Klinkby.

I daginstitutionen er der ca. 35 børnehavebørn og 8 vuggestuebørn. Ved siden af os ligger Klinkby skole, som har børn til og med 6. klasse. Når eleverne skal starte i 7. klasse kommer de på Christinelystskolen. Dagtilbud og skole arbejder tæt sammen, for at skabe en rød tråd i børnenes liv.

I vuggestuen er der ansat en pædagog og en medhjælper. I børnehaven er der ansat 3 pædagoger og 2 medhjælpere. Derudover er der en pædagogisk leder, som også har timer sammen med børnene.

I børnehaven er vi ikke stueopdelt. Vi arbejder med fleksible grupper, hvor barnets behov er i centrum. Børnene har faste spisegrupper, men ved pædagogiske aktiviteter inddeler vi børnene efter hvad der er mest hensigtsmæssigt for at opnå størst mulig læring og trivsel. Nogle gange er vi aldersopdelte, andre gange laver vi drenge/piger grupper. Det kan også være med fokus på relation dannelse eller barnets nærmeste udviklingszone.

Det sidste år barnet er i børnehaven, bliver det en del af vores førskolegruppe. Hver formiddag går gruppen på skolen, i SFO'ens lokaler. Vi har et samarbejde med SFO'en om, at der er en voksen herfra som står for gruppen sammen med en fra børnehaven. Børnene får et rigtig godt kendskab til skolen, lærere/pædagogerne, lokalerne osv. Samtidig danner de en gruppefølelse inden de skal starte i 0.klasse.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnen

Børnesyn

Det at være barn har værdi i sig selv.

- Barnet mødes med anerkendelse, så barnet føler sig set, hørt og forstået
- Alle børn er forskellige og har forskellige behov. Vi møder den enkelte barn ud fra dets behov
- Nærvær og tryghed vægtes højt for at skabe rum for læring, trivsel og dannelse
- Vi respekterer alle barnets følelser og hjælper det med at forstå og være i dem
- Vi arbejder med medbestemmelse og medansvar i dagligdagen

Dannelse og børneperspektiv

Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesprocess og demokratisk forståelse

- Vi tager udgangspunkt i barnets behov og nærmeste udviklingszone
- Vi vægter højt kendskab til det enkelte barn
- Vi arbejder med forskellige gruppedannelser på tværs af alder, køn og udviklingsniveau. Børn skal have mulighed for at spejle sig forskelligt i forskellige situationer.

- Dannelse sker gennem hele dagen i mødet med de voksne, andre børn og forskellige udfordringer.
- Vi forsøger at se verden med barnets øjne og forståelse
- Vi er, som voksne, gode rollemodeller
- Vi inddrager børnenes tanker og ideer i dagens aktiviteter

Legen

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af dagtilbuddet

- Legen fremmer barnets fantasi, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvtillid og selvværd
- Legen er en vigtig forudsætning for børns trivsel og dannelse
- Vi vægter at den voksne er på gulvet sammen med børnene for at støtte og vejlede
- Vi skaber læringsrum med mulighed for leg og fordybelse
- Vi arbejder i små grupper, for at give ro til at legen kan udvikle sig
- Den voksne støtter børnene i legen, så alle har mulighed for at være med
- Legen er omdrejningspunkt i hverdagen

Læring

Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.

- Trivsel er forudsætning for al læring
- Læring sker gennem hele dagen i både rutineopgaverne, aktiviteterne og den frie leg
- Vi arbejder med temaer og inddrager børnenes tanker og ideer
- Vi inddeler børnene i mindre grupper, så der er en god ramme for fordybelse
- En god relation mellem barn og voksen er vigtig for barnets læringen

Børnefællesskaber

Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for

- Vuggestue og børnehave åbner og lukker sammen
- Vi vægter et bredt samarbejde, så børnene indgår i fællesskaber på tværs af huset og sammen med skolen

- Børnene indgår i forskellige gruppedannelser, så de møder forskellige børn og voksne, og får mulighed for størst mulig læring, trivsel og dannelse
- Vi ser barnets styrker og italesætter dem i fællesskabet
- Vi har fokus på at alle børn kan bidrage med noget positivt til fællesskabet

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Læringsmiljø

Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunkt for arbejdet med børns læring

- Vi arbejder med rutiner, tydelighed og gentagelser
- Vi arbejder med temaer og inddrager børnenes ideer
- Ved måltiderne styrer den voksne samtalen, så alle bliver hørt, set og inddraget, samt sørger for at rammerne om måltidet gør stunden hyggelig og trygt
- Vi skaber rum for fordybelse, fx ved at lukke døren, arbejde i mindre grupper mm.
- Indretningen skal signalere og inspirere til leg og læring

- Vi evaluerer og ændrer løbende vores fysiske læringsrum
- Vi bruger alle rum, både ude og inde og tænker dem ind i vores planlægning

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældresamarbejde

Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring

- Før barnet starter i dagtilbuddet inviteres barn og forældre til et møde, hvor de ser og hører om dagligdagen, og hvor der er mulighed for at stille spørgsmål
- Vi aftaler hvordan afleveringen skal foregå, samt hvad der giver barnet tryghed i den nye hverdag
- Vi afholder samtale med forældrene efter 3 måneder i institutionen
- Vi inddrager forældrene hvis vi har en bekymring
- Vi sørger for at fortælle de gode historier til forældrene
- Vi har samtale det efterår hvor barnet er i førskole
- Vi afholder samtaler ved behov, både på vores og forældrenes initiativ
- Vi differentierer med udgangspunkt i den enkelte families behov
- Vi møder forældrene med forståelse
- Vi samarbejder med forældrene når der er behov for tværfaglig træffetid, indstillinger til PPR, sproggrupper, talepædagog mm.
- Vi tilbyder forældre deltagelse i DUÅ ved behov

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter

- * Vi har fokus på intentionen bag handlingen – vi undersøger barnets egen oplevelse af situationen
- * Vi ser børn i udfordringer fremfor børn med udfordringer
- * Vi har fokus på det enkelte barns ressourcer og muligheder
- * Vi har fokus på hvad den voksne kan ændre på for at hjælpe barnet
- * Vi sætter barnet i grupper hvor det er trygt og der er grundlag for udvikling

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

- Børnene samles hver formiddag i førskolegruppen
- Førskolegruppen hører til i SFO'en hver formiddag
- Der er tilknyttet en pædagog fra SFO'en
- Førskolegruppen har fokus på selvhjulpethed, sociale kompetencer, at fungere som en enhed/gruppe,
- Vi arbejder med forskole opgaver og temaer. Vi bruger legeøen, arbejder med bogstaver, tal, rim og remser. Læser bøger og genfortæller, og arbejder med temaer som trafik og førstehjælp
- Vi afholder forældresamtale med forældrene i efteråret, hvor vi taler om hvad der skal være fokus på for det enkelte barn
- Den kommende klasselærer deltager i førskolen nogle timer hver uge i de sidste måneder inden sommerferien

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

- Vi samarbejder med hallen om lokaler
- Vi besøger plejehjemmet med en lille gruppe børn hver måned (når det er tilladt jf. smitterisiko)
- Vi bruger plejehjemmets legeplads
- Vi bruger det lokale FDF hus
- Vi tager på ture i lokalområdet
- Vi har en bus, som vi bruger til at komme rundt i kommunen med
- Vi besøger biblioteket

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske børnemiljø

- Vi udnytter vores rum, så hvert rum har forskellige funktioner
- Vi skaber forskellige læringsmiljøer med fokus på mulighed for både fordybelse og fysisk udfoldelse
- Vi laver om og justerer alt efter hvilken børnegruppe vi har og hvilke behov der er
- Vi bruger alle lokaler også uderummet

Det psykiske børnemiljø

- Et godt samarbejde blandt personalet skaber grundlag for et godt børnemiljø
- Børn skal mødes forskelligt
- Vi rummer børnenes følelser
- De voksne har ansvaret i relationen
- Vi er opmærksomme på børnenes indbyrdes samspil og sprogbrug

Det æstetiske børnemiljø

- Vi forsøger at lave overskuelige rum som inspirerer børnene
- Vi udstiller de ting børnene laver

- vi skaber stemning med lys og lyd
- vi sørger for vedligehold af møbler, legetøj mm.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vuggestuen

Den personlige udvikling foregår gennem leg og tæt kontakt med kendte voksne, og de andre børn på stuen

- Vi skaber trygge rammer med kendte rutiner, hvor barnet har mulighed for at prøve grænser i eget tempo
- Vi støtter det enkelte barn og giver mulighed for at prøve nyt i det kendte
- Vi guider og opmuntrer til at prøve nyt
- Vi tager os tid og giver ro når noget er svært
- Vi holder samling, hvor børnene både kan observere, men også deltage og komme med egne forslag
- Vi arbejder med mindre grupper, som giver mulighed for spejling, opdagelse, læring og dannelse i samspil med forskellige børn og voksne

Børnehaven

- Vi skaber rammer med kendte rutiner, hvor barnet har mulighed for at prøve grænser i eget tempo
- Vi holder samling i spisegrupperne, hvor der er rum og plads til at barnet kan blive set, hørt og samtidig lære at lytte til de andre
- Vi er nysgerrige voksne, som er interesserede i børnenes interesser, ideer og perspektiver – vi forsøger at møde dem der hvor de er i deres udvikling, og se verden fra deres perspektiv.
- Vi arbejder med mindre børnegrupper som sammensættes efter barnets behov i forhold til aktiviteter. Der skal være plads til forskelligheder og spejling. Vi lærer sammen, og af hinanden

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vuggestuen

- vi er som voksne bevidste om at styre samtalen i spisesituationen, så alle børn har mulighed for at være deltagende. De lærer at lytte, svare, vente på tur, og muligheden for at komme med egne tanker
- vi har opmærksomhed på at hjælpe hinanden. FX hvis et barn taber legetøjet fra bordet, opmuntres de andre børn til at samle op og give det tilbage. Det giver begge børn en følelse af at være i et fællesskab, at blive set og forstået
- de ældste vuggestuebørn spiser i alrummet sammen med en gruppe fra børnehaven. Det giver mulighed for at spejle sig i de ældre børn, og giver tryghed og genkendelighed når de starter i børnehaven
- vi er gennem hele dagen tæt på børnene. Vi er på gulvet sammen med dem, hvor vi rammesætter og guider i legen

Børnehaven

- vi deler børnene i mindre grupper om formiddagen, hvor de har mulighed for at indgå i forskellige relationer på tværs af alder og køn
- vi skaber situationer hvor børnenes styrker og interesser kommer til udtryk hos det enkelte barn
- vi italesætter forskelligheder og ressourcer for at skabe opmærksomhed om det enkelte barn
- vi hjælper barnet med at sige fra og sætte grænser på en ordentlig måde
- vi har fokus på børnenes leg. Vi deltager aktivt, vi hopper med på deres ideer og inviterer andre med som ikke selv tager initiativ

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vuggestuen

- Vi sætter ord på følelser, lytter og hjælper barnet med at udtrykke sig
- Vi læser bøger, snakker om billederne og inddrager børnene i samtalen
- Vi synger og hører musik. Børnene er med til at vælge sange
- Vi er opmærksomme på at have overvejende voksen-barn (og barn-barn) kommunikation, og knap så meget voksen-voksen
- Vi er opmærksomme på at god kommunikation, glæde og trivsel mellem de voksne smitter af på børnene

Børnehaven

- Igennem legen lærer børnene at kommunikere, udtrykke tanker og følelser, forhandle og løse konflikter
- Det er vigtigt at børnene oplever de voksne kan kommunikere, grine og have det sjovt sammen –

det giver tryghed og trivsel

- Vi støtter børnene i at udtrykke sig. Vi giver dem tid til at fortælle, og vi er nysgerrige i forhold til hvad de har på hjertet
- Vi har dialogisk læsning i mindre grupper, hvor børnene er deltagende, og er med til at sætte ord på det de oplever sætte det i perspektiv til historien
- Vi har fokus på samtalen omkring spisesituationen. Vi har styringen som voksne, så alle børn kan deltage i samtalen
- Vi lærer børnene ikke at afbryde når andre taler
- Vi har sproggrupper for at give et sprogligt løft til de der mangler lidt
- Vi samarbejder med kommunens talelærer

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vuggestuen

- Vi har fokus på bevægelse gennem hele dagen
- Vi hopper og danser
- Vi går jævnlige på tur
- Vi bruger multisalen – i vinterhalvåret er det hver dag
- Vi laver små forhindringsbaner
- Vi er dagligt på legepladsen
- Vi opfordrer børnene til selv at kravle op på stolen, på puslebordet og i krybben – naturligvis med en voksenhånd i ryggen
- Vi dufter, lytter, observerer sammen med børnene. Vi er opmærksomme på lyde i vores omgivelser når der fx kan høres en traktor, en havetraktor, skolebørnene der har frikvarter osv

- Vi laver kreative projekter som stimulerer finmotorikken

Børnehaven

- Vi sørger for at udnytte alle vores rum, både ude og inde
- Vi har et motorikrum som både bruges til fri leg, men også voksenstyrede aktiviteter. I rummet har vi mange muligheder for at udfordre. Der er en ribbe, en klatrevæg, bolde, forhindringsbane, hulahop ringe, hængekøje, gyngemåtter mm.
- Vi laver børneyoga
- Vi går i multisalen med børnegrupper sammensat på forskellig vis
- Vi går ofte på tur
- Vi opfordrer og udfordrer børnene fysisk
- Vi har en fantastisk legeplads som indbyder til at bruge kroppen
- Vi styrker finmotorikken med tegning, perler, klippe mm.
- Vi lytter, dufter og observerer sammen med børnene igennem det vi oplever
- Vi smager på nyt mad i eget tempo

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vuggestuen

Natur og udeliv er vigtig for barnets umiddelbare glæde og sanseindtryk. Uderummet giver plads til sansning, undren, bevægelse, fantasi og kreativitet

- Vi taler om skyerne, solen, regnen, blæsten mm. vi mærker det, italesætter det og bruger naturens elementer i vores leg
- Vi samler blade, bær, grene mm. som vi bruger i kreative processer, eller i vores leg
- Vi snakker og undres om det vi finder
- Vi tager på tur i bussen til skov og strand
- Vi har en legeplads med græs, træer og buske

Børnehaven

- Vi er ude hver dag og i alt slags vejr
- Vi har insekthotel på legepladsen
- Vi har højbede som børnene er med til at passe – og smage på
- Vi har frugttræer og buske på legepladsen
- Vi taler med børnene om årstidernes gang
- Vi har bare tæer når vejret er godt, hvor vi mærker græsset, gruset, skoven og asfalten
- Vi har tavler hængende på legepladsen som omhandler træer, buske, fugle, insekter, skovens dyr mm. vi taler om dem og bruger dem når vi har forskellige temaer
- Vi tager på ture til skov og strand
- Vi arbejder med temaer som høst, vilde dyr, husdyr, skovens dyr mm.
- Vi bruger naturens materialer
- Vi taler om bæredygtighed og hvordan vi passer på vores natur
- Vi sorterer affald
- Vi deltager i skovens dag, affaldsindsamling, grønne spirer, solugen mm.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vuggestuen

Børnene stimuleres gennem sanseindtryk. Jo mere de præsenteres for, desto mere stimuleres fantasi, kreativitet og nysgerrighed

- Vi bruger naturen, bøger og musik
- Vi laver kreative ting med børnene som hænges op på stuen
- Vi taler om årstider, højtider og traditioner
- Vi tale om forskelligheder, hårfarve, øjenfarve, hudfarve, forskellige kulturer mm
- Vi synger, laver små teaterstykker og bruger vores stemme og krop til at formidle

Børnehaven

- Vi vægter fællesskabet. Vi er bevidste om hvornår vi alle sammen er sammen, og oplever sammen, og hvornår vi arbejder med mindre børnegrupper og fællesskabet omkring dette
- Vi fejrer højtider og holder fast i traditioner som jul, påske, sankt hans, fastelavn mm.
- De ting børnene laver i institutionen udstiller vi, eller hænger op
- Vi tager på biblioteket, museum, til teater, koncert mm.
- Vi bliver inviteret til små "opvisninger" som skolebørnene har lavet. Det kan være sang, musik, højt-læsning, fysikforsøg mm.
- Vi arbejder med forskellige materialer og på forskellige måder
- Børnene tegner fødselsdagstegninger til hinanden

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Vi arbejder med tidslinjen, hvor vi laver nedslag på fx vores samling, garderobe situationen eller andet i løbet af vores dag.

Vi undersøger om det vi gør er hensigtsmæssigt. Vi justerer, afprøver og evaluerer til sidst hvilke ændringer vi skal implementere, og hvad vi skal holde fast i’

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

2 gange om året bruger vi procesarket fra EVA til at evaluere

På personalemøder har vi et punkt om de styrkede læreplaner, hvor vi dykker ned i et emne ad gangen og justerer i forhold til vores praksis og fokusområder.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC